

Fragmenta in librum primum Regnorum

1 Ἐπειδὴ ἔμελλεν ἡ θεία γραφὴ τὴν ἀπώλειαν τῶν υἱῶν Ἡλὶ προλέγειν, ὅτι τε ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ληφθήσεται ὑπὸ τῶν ἄλλο φύλων, προλαβοῦσα θεραπεύει τὴν ἀκοήν, μήποτέ τις οἰηθῇ σκληρὸν εἶναι τὸν θεόν. διὰ τοῦτο, ὡς ἔφην, ἴστορεῖ ὡς οὐκ ἡλαττώθῃ τῶν υἱῶν Ἡλὶ ἡ κακία καὶ ἡ ἀμαρτία διὰ τῆς ἀπειλῆς καὶ τῆς κατ' αὐτῶν προρρήσεως, ἀλλ' ηὑξήθῃ μᾶλλον. 2 Εύσεβης ὁ Ἡλὶ καθ' ἐαυτόν οὐ γάρ περὶ τῆς σωτηρίας τῶν τέκνων ἡγωνίᾳ προηγουμένως ἀλλ' ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ, μήποτε γένοιτο ὑπὸ τοῖς ἄλλοφύλοις· ὃ δὴ καὶ συνέβη. 3 Ἰνα γνῶσιν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι οὕτε ὁ θεὸς ἡττήθη διὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν οὕτε αὐτὸν νενικήκασι τῇ οἰκείᾳ δυνάμει, ἀλλὰ τῶν Ἰουδαίων αἱ ἀμαρτίαι καὶ ἀσέβειαι τὴν ἡτταν πεποιήκασιν. πέπτωκε δὲ πρὸ τῆς κιβωτοῦ ὁ Δαγῶν, οὐχ ἵνα προσκυνήσῃ, οὐ γάρ ἦν ἄξιος, ἀλλ' ἵνα συντριβῇ· ὃ δὴ καὶ γέγονεν. 4 Ὡσπερ <ἐπ> ἀνθρώπων μὲν χεὶρ καὶ ποὺς καὶ ὄφθαλμὸς καὶ οὖς καὶ εἴ τι τοιοῦτον ὄνομάζεται σημαντικὰ τῶν μελῶν τοῦ ἡμετέρου σώματός ἐστιν, ἐπὶ δὲ θεοῦ χεὶρ μὲν τὸ δημιουργικόν, ὄφθαλμὸς δὲ τὸ ἐποπτικόν, καὶ οὖς μὲν τὸ ἀκουστικόν, ποὺς δὲ τὸ τῆς παρουσίας ὅταν ἐνεργῇ τι· οὕτω καὶ θυμὸς μὲν θεοῦ λέγεται παι δεία ἡ κατὰ τῶν πταιόντων, οὐ πάθος θεοῦ, μεταμέλεια δὲ ἡ ἀπὸ πράγματος εἰς πρᾶγμα μετάθεσις τῆς τοῦ θεοῦ οἰκονομίας. ὃ γάρ ἡμεῖς μεταμελούμενοι ποιοῦμεν, τουτέστιν ἐκεῖνα μὲν φεύγομεν ἐφ' οἷς μετεμελήθημεν, ἔτερα δὲ διώκομεν τὰ κρείττω, τοῦτο μεταμέλεια θεοῦ λέγεται. διατί; ἐπειδὴ σωματικώτερον τοῖς βαρυτάτοις τὴν διάνοιαν ἔδει περὶ τοῦ θεοῦ τοὺς προφήτας διμιεῖν, ἵνα χωρηθῇ· οἱ γάρ ἀγάλματα ἅπερ ἔγλυφον καὶ ἔχωνευν θεοὺς νομίζοντες, ἥδη δὲ καὶ ἄλογα, πῶς ἀν ἔχώρησαν διὰ πνευματικῶν νοημάτων τε καὶ ρήμάτων τὰ περὶ θεοῦ λεγόμενα; Καὶ πάλιν· Εἰ πάντα πρόοιδεν ὁ θεός, οὐκ ἀφ' ᾧ δὲ οἵδε θυμοῦται ἡ μετα μελεῖται, οὐ πάθος ἄρα θεοῦ θυμὸς ἡ μεταμέλεια, ἀλλὰ τοῦ θυ μοῦ ἔργον ἡ κόλασις καὶ τὸ τῆς μεταμελείας ὄμοιώς ἀπόστασις μὲν τοῦ προτέρου πράγματος, μετάθεσις δὲ εἰς τὴν ἑτέραν οἰκονομίαν. οὕτω καὶ περὶ ῥομφαίας λέγεται· «ῥόμφαία ὀξύνου καὶ σφάζε», οὕτω καὶ χεὶρ ὠνόμασται σιδήρου († ὁ Σολομὼν· «ἵνα ῥύσηται σε ἐκ χειρὸς σιδήρου») καὶ ῥομφαίας (ώς ὁ Δαβίδ φησιν· «εἰς χεῖρας ῥομφαίας»). οὕτω καὶ ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ ὀργίζεσθαι λέγεται καὶ πρόσωπον ἔχειν ἀμαρτία κατὰ τὸν Δαβίδ, καὶ πρόσωπον ὁ τοῦ θεοῦ θυμός, ὡς ἐν τῷ τριακοστῷ ἔβδομῳ Ψαλμῷ, καὶ χερσὶν οἱ ποταμοὶ κροτεῖν. οὕτε δὲ ποταμοῖς χειρές εἰσιν οὕτε πρόσωπον ἀμαρτίαις. μὴ τοίνυν διὰ τὰ σωματικῶς περὶ θεοῦ λεγόμενα, ὡς ἔχώρουν οἱ παλαιοί, σῶμα τὸν θεὸν νομίζωμεν ἡ παθῶν αὐτὸν πεπληρῶσθαι. {Οὐ τὸ εὐπερίστρεπτον τῆς ἀνθρώπου γνώμης τῷ θεῷ προσα πτέον· ἡμεῖς γάρ ἐφ' ἐαυτῶν τὰς τροπὰς τῆς θείας οἰκονομίας τὰς ἐφ' ἡμῶν δικαίως συμβαινούσας ἀπεργαζόμεθα, ἀναξίους ἔαυτοὺς δει κνύντες διὰ τῶν πράξεων τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δωρηθείσης τιμῆς. καταγνούς ούν τοῦ Σαούλ καὶ βουλόμενος τῷ Δαβίδ παραδοῦναι τὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ φυλάξαι τὴν βασιλείαν διὰ τὸν ἔξ αὐτοῦ τεχθησόμενον κατὰ σάρκα βασιλέα τῆς κτίσεως ἀπάσης, ἀνθρωπίνοις ἔχρήσατο ρήμασιν ἀνθρώποις διαλεγόμενος, καὶ εἰπεν· μεταμεμέλημαι ὅτι ἔχρισα τὸν Σαούλ εἰς βασιλέα , ἀντὶ τοῦ ἑτέρω βούλομαι δοῦναι τῆς βασιλείας τὴν ἀρχήν, τοῦτον δὲ παῦσαι τῆς δυναστείας. Τὸ μεταμεμέλημαι διὰ τὸν Σαούλ τουτέστιν οὕτω ἀνάξιον ἔαυτὸν τῆς βασιλείας ἐποίησεν, ὥστε εἴ γε φύσιν εἶχον μετανοοῦσαν, μετέγνων ἀν ἐπ' αὐτῷ. διὰ τί ούν ἔχρισθη; ὅτι τότε ἄξιος ἦν. τραπεὶς δὲ πάλιν ἀνάξιος γέγονεν.} 5 Ἐκ τούτων δείκνυται ὃ προεῖπον, ὅτι μεταμέλεια θεοῦ λέγεται τῆς τοῦ θεοῦ οἰκονομίας ἀπὸ πράγματος εἰς πρᾶγμα μετάθεσις. {Δείκνυσιν ὁ λόγος, ὅτι κἀν προφήτης καὶ δίκαιος ἀνθρωπος ὁ ὑπὲρ ἄλλων δεόμενος, οὐκ ἄλλως ἀκούεται, εἰ μὴ ἐκεῖνος ἔργῳ δείξῃ τὴν μετάνοιαν. οὕτω γάρ ἡ δέησις ἰσχύει τοῦ δικαίου ἐνεργουμένη διὰ τοῦ

άμαρτήσαντος. ίνα οῦν είς πέρας ἀχθῆ τὸ πρᾶγμα, δεῖ ἀμ φότερα συνδραμεῖν, καὶ τὴν τοῦ δικαίου εύχην καὶ τὸ ἔργον τοῦ μετανοοῦντος.} 6 Ὁ μὲν Ἡσαῦ «πυρράκης ἦν ὥσει δορὰ δασύς», τὴν ἐξ ἀμαρτίας ἔχων νεκρότητα καὶ φονῶν κατὰ τοῦ Ἰακώβ. ὁ δὲ Δαβὶδ πυρράκης ἦν μετὰ κάλλους ὄφθαλμῶν , ίνα τὸ διορατικὸν δηλώσῃ τοῦ Δαβίδ. 7 Πῶς ἀνήρ , καὶ πῶς συνετὸς ἐν λόγῳ , πῶς δὲ καὶ πολε μιστής ὁ ἔτι πρόβατα ποιμαίνων; οὐκ ἄρα ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλάλησεν εἰπών, ἀλλὰ τὰ ἐσόμενα προειπὼν ὡς παρόντα, καὶ μαρτυρεῖ τῷ Δαβὶδ ἅπερ ἔμελλεν εἶναι, πλὴν τοῦ κύριος μετ' αὐτοῦ τοῦ τε ἀγαθὸς τῷ εἴδει , ἅπερ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας προσῆν αὐτῷ καὶ παρέμενε, τὸ μὲν φύσει, τὸ δὲ χάριτι. 8 Ἐπειδὴ δυνατὸς ἦν ὁ Σαοὺλ πλῆθος ἔχων βοηθοῦν αὐτῷ κακῶς κατὰ τοῦ Δαβίδ, οἱ δὲ δύο μόνοι ἐδιώκοντο ὁ Σαμουὴλ καὶ ὁ Δαβίδ, ἡ τοῦ θεοῦ χάρις ποιεῖ προφητεύειν τὸν Σαοὺλ οὐ μόνον ὅσα κατ' αὐτοῦ ἦν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ Δαβίδ, καὶ ῥίπτει γυμνόν , προσημαίνουσα ὅτι γυμνωθήσεται τῆς βασιλείας. 9 Βεβήλους λέγει νῦν οὐ τοὺς ἀκαθάρτους, ἀλλὰ τοὺς οὐχ ἀγίους, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀγίων ἄρτων τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης παρα τιθεμένων. ἐξ γὰρ εἶχεν ἄρτους ἡ τράπεζα διαπαντὸς ἀλλασσομένους ὑπὲρ τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, οὓς ἐνωπίους ἐκάλουν, ὡς εἶναι ἔκαστον τῶν ἄρτων ὑπὲρ δύο φυλῶν προσφερόμενον, τοὺς δὲ ἔξ ὑπὲρ τῶν δώδεκα φυλῶν. τί οὖν ἐκ τούτου καλὸν ἐγίνετο; τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς ὄμόνοιαν συνάπτεσθαι. τί δὲ κρείττον προε σημαίνετο; τοὺς μακαρίους ἀποστόλους ἀνὰ δύο δύο πέμπεσθαι ὑπὸ τοῦ σωτῆρος τὰ πρῶτα κηρύττειν ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς εἶναι ἔξ ἄμα τῶν δώδεκα μαθητῶν τὸν ἀριθμόν. {Ἄρτος λαϊκὸς οὐχ ὅτι οἱ μὴ ἀγιοι βέβηλοι, ἀλλ' ὅτι πρὸς τὸ ἄγιον συγκρινόμενοι.} 10 Σήμερον ἀγιασθήσεται διὰ τὰ σκεύη ἀσαφέστερον μὲν εἴπε, σημαίνει δὲ τοῦτο. τὰ μὲν παιδία μου ἡγίασται καὶ ἀπέσχηται γυναικός καὶ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν · τοῦτο γάρ τὸ φάναι αὐ τὸν καὶ τὰ παιδία ἡγνισμένα . εἰ δὲ οὐκ ἦν, πάντως ἡγιάζετο διὰ τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον τῆς προθέσεως. πεισθεὶς ὁ ἵερεὺς τοῖς εἰρη μένοις δίδωσι τῷ Δαβὶδ τῶν ἄρτων, οὓς οὐκ ἔχρην ἑτέρους φαγεῖν ἢ μόνους τοὺς ἱερέας. τοῦτο δὲ τῆς προφητείας ἐστὶ τῆς δι' ἔργων δηλούσης, ὅτι μήποτε ἄλλης οὕσης τῆς βασιλικῆς φυλῆς, τουτέστι τῆς Ἰούδα, καὶ ἄλλης τῆς ἱερατικῆς φυλῆς, λέγω δὴ <τῆς> Λευιτικῆς, ἔμελλον συνάπτεσθαι καὶ ἐν ἀποτελεῖσθαι τό τε ἱερατικὸν ἀξίωμα καὶ τὸ <βασιλικὸν> ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ ἐκ Δαβὶδ σωτῆρος ἡμῶν ἱερέως τε ὁμοῦ καὶ βασιλέως, τοῦ «κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ». 11 Τὸν Νεεσσάρ · δηλοῦ ἢ ὅτι δι' ἀμαρτίας παρέμενε Δωὴκ ὁ Ἰδουμαῖος ἐνώπιον κυρίου θεραπευόμενος καὶ ἔξομολογούμενος, ἢ δαιμονῶν ὡς ὁ Σαούλ , οὐ τὰς ἡμιόνους ἔβοσκεν. 12 Ὁ Σαούλ τοῦ πονηροῦ πνεύματος τύπον φέρει, ἄρξαντος τοῦ Ἰσραὴλ τότε εἰπόντος· οὐκ ἔχομεν βασιλέα. καὶ γὰρ ὁ πάλαι λαὸς ἔξουδενώσας τὸν κύριον βασιλεύοντα αὐτοῦ, ἥτησε τὸν Σαούλ ἄρ χοντα αὐτῷ δοθῆναι. 13 Οὐκ οὐρεῖ τις ἐστὼς καὶ τοῦτο πρὸς τοῖχον , ἐὰν μὴ σχολάζῃ τοῦτο οὖν λέγει καὶ τὸν ἀμέριμνον καὶ μηδὲν προσδοκῶντα παθεῖν, ἐὰν ἢ τοῦ Νάβαλ . 14 Ἡ ἐγγαστρίμυθος τὸν Σαμουὴλ οὐκ ἀνήγαγεν, ἀμήχανον γάρ, οὐδὲ ἀναβὰς ἀλήθειαν εἴρηκεν. τίς δὲ οὗτος καὶ διὰ ποίας δυνάμεως ἀνέβη, ζήτει. 15 Ἐπολιόρκει τὴν Ἱεβοὺς ὁ Δαβίδ. Ἱεβοὺς δὲ ἡ νῦν Ἱερουσαλὴλέγετο, ὅτε ὑπὸ ἀλλοφύλους ἦν. οἱ τοίνυν Ἱεβουσαῖοι, εἰδότες ὅτι φιλόπτωχος ἦν ὁ Δαβίδ, ὑπεβάλοντο ἀνωθεν ἀπὸ τοῦ τείχους τυφλοὺς καὶ χωλοὺς αὐτὸν ὑβρίζειν. ὁ δὲ κρατήσας τῆς Ἱερου σαλὴμ τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ διαθεῖναι κακῶς τοὺς λελωβημένους τὸ σῶμα, ὡς καὶ νόμον θέσθαι τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις θανάτου, εἴ τις ἐπιχειρήσειεν ἀνελεῖν τυφλὸν ἢ χωλόν. πᾶς γὰρ ὁ τύπτων φησὶν Ἱεβουσαῖον χωλὸν ἢ τυφλὸν ἀπέσθω ἐν παραξιφίδι , τουτ ἐστιν ἀναιρείσθω· εἰ γὰρ καὶ ἐμίσουν τὴν ψυχὴν Δαβίδ, ἀλλὰ φει δοῦς τυγχάνουσι. διὸ ἀξιοῦται τῆς παρὰ πάντων τιμῆς λεγόντων· χωλὸς καὶ τυφλὸς οὐκ εἰσελεύσεται εἰς οἴκον κυρίου , οἱ τὸν Δαβὶδ ὑβρίσαντες, ὃν ἐφείδετο. 16 Σημειωτέον ὅτι Νάθαν ὁ νιὸς Δαβὶδ τίκτεται αὐτῷ

έλόντι καὶ οἰκήσαντι τὴν Ἱερουσαλήμ . οὗτος δέ ἐστι Νάθαν ὃν γενεαλογεῖ ὁ μακάριος Λουκᾶς, ὁ δὲ μακάριος Ματθαῖος Σολομῶνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ γενεαλογεῖ, καὶ ἐντεῦθεν, λέγω δὴ ἀπὸ τῶν μνημονευθέντων σίων τοῦ Δαβίδ, ὁ μὲν δι' ἑτέρας λέγεται γενεαλογίας, ὁ δὲ δι' ἄλλης. 17 Ὡστε καὶ ἐντεῦθεν δείκνυται ὅτι, ὅπερ ὁ θεὸς οὐ ποιεῖ μὲν συγχωρεῖ δὲ γενέσθαι, πεποιηκέναι λέγεται. ὡμολόγηται τοίνυν ὅτι οὐκ ἦν ἔργον τοῦ θεοῦ ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἀβεσσαλώμ καὶ η τοῦ Σεμεῖ λοιδορία καὶ τὸ βαλεῖν αὐτὸν λίθοις τὸν Δαβίδ. τρανότερον δὲ δείκνυσιν ὅ φημι τὸ λέγειν τὸν Δαβίδ· ἄφες αὐτὸν ἀρᾶσθαι, ὅτι κύριος εἴρηκεν αὐτῷ, ὅπως ἵδοι τὴν ταπείνωσίν μου, καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας αὐ τοῦ τῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ . φανερὸν γάρ ὅτι οὐκ ἥρεσκε τῷ θεῷ τὸ γινόμενον· δὲ δὲ οὐκ ἥρεσκεν, οὐκ ἀν ἐνετείλατο ποιεῖν. 18 Εἰ ἐν τῷ ζήλῳ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ Ἰούδα ὁ Σαοὺλ τοὺς Γαβαωνίτας ἀνελεῖν ἐπεχείρησεν, μεθ' ὧν συνθήκας ἐποιήσατο Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ καὶ πᾶς ὁ λαός, καὶ διὰ τοῦτο ἐπτὰ τοῦ Σαούλ ἀνηρέθησαν οἱ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ γεγεννημένοι, τίνος ἔνεκεν οὐχ αἱ φυλαὶ ἐν αἰτίαις, ἀλλ' οἱ μηδὲν ἡδικηκότες δίκην δεδώκασι; τοῦτο γάρ ἄδικον. πλὴν εἰ μή τις εἴποι Σαούλ βασιλέα ὅντα ἀδυνάτως ἔχειν ἀντιστῆναι τοῖς Ἰσραηλίταις καὶ τῇ φυλῇ Ἰούδα, καὶ μὴ λῦσαι τὰς συνθήκας τῶν πατέρων τὰς πρὸς τοὺς Γαβαωνίτας. ἐγὼ δὲ προσθοίμην ἀν τούτοις τὸ τοῦ θεοῦ οἰκονομίαν εἶναι τὸ γένος τοῦ Σαούλ ἀναλωθῆναι πᾶν, ὅσον ὑπωπτεύετό ποτε ἀντὶ ποιεῖσθαι τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος διὰ τε τοῦτο ἐπαναστήσεσθαι τῷ Δαβὶδ καὶ τοῖς τούτου παισίν. τὸ δὲ ἔξηλιασαν αὐτοὺς οἱ Γαβαωνῖται ἐναντίον κυρίου ἐν τῷ ὅρει ἀντὶ τοῦ ἀναιρεθέν τας οὐκ ἔθαψαν, ἀλλ' εἴασαν ὑπὸ τὸν ἥλιον κεῖσθαι. καὶ ἔξελύ θησάν φησιν καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Δὰν υἱὸς Ἰωὰ τῶν ἀπογό νων τῶν γιγάντων . πάντως που βούλεται λέγειν ὅτι τοὺς ὑπὸ τὸν ἥλιον τεθέντας λαβὼν ὁ γίγας ἀνείλετο ἐκλελυμένους ἥδη ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς φλογός. {Ο λόγος ὁ κατὰ τοὺς Γαβαωνίτας ἄγνωστος καθέστηκεν, εἰ μή πού γε εἴπωμεν ὅτι, ἡνίκα ἐκάθητο ἐν Γαβεὲ τοῦ πολεμεῖν, καὶ ἐτρο πώσατο τοὺς ἀλλοφύλους ὁ Σαούλ καὶ ἀπώλεσεν μετ' αὐτῶν καὶ τοὺς Γαβαωνίτας. καὶ ἔστι τὸ διήγημα ἐν τριακοστῷ δευτέρῳ καὶ τριακοστῷ τρίτῳ ἀριθμῷ τῆς πρώτης Βασιλείας καὶ τριακοστῷ ἑβδόμῳ, ἔνθα φησίν· «καὶ ἐπολέμει κύκλῳ πάντας τοὺς ἔχθροὺς αὐ τοῦ» καὶ τὰ ἔξης. δὲ δὲ λέγει τὸ ρήτον, τοῦτο ἐστι· Σαούλ ἡδίκησεν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ γεγένηται ἡ ἐκδίκησις τῆς ἀδι κίας ἡ ἐπὶ Ἰησοῦν. Οὐκ ἀδικοῦνται δὲ συναιρούμενοι τῷ ἐν ἀρχῇ οἱ ἔξ ἐκείνου τὸ εἶναι λαχόντες. ὅθεν γάρ ἔσχον τὸ εἶναι, ἐντεῦθεν τὸ μὴ εἶναι ἔχοντες, εἰ δέ τινος ἀγαθοῦ δι' ἔαυτοὺς ἥσαν ἄξιοι, ὕστερον τοῦτο κομιζόμενοι.} 19 Ζητεῖται πῶς ὁ Δαβὶδ τῷ Σεμεῖ συγχωρήσας παρακελεύεται τῷ Σολομῶντι ἀνελεῖν αὐτὸν ὁ ἀμνησίκακος καὶ πρᾶος, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰωάβ συγκαμόντα αὐτῷ. τί δήποτ' οὖν ταῦτα οὕτως ὠκονομήθη; σοφὸς ὡν ὁ Δαβὶδ ἡπίστατο ὅτι οὔτε τὸν Σεμεῖ Σολομῶν ἔάσει ζῆν δέει τῆς ἐπαναστάσεως, ὡς γάρ ἀπὸ βασιλικοῦ ἀξιώματος μέλλει περὶ τῆς βασιλείας μάχεσθαι τῷ Σολομῶντι, οὔτε τὸν Ἰωάβ, ὡς ἐκτὸς τῆς τοῦ Δαβὶδ γνώμης εἰς βασιλέα τὸν νιὸν τοῦ Δαβὶδ καταστή σαντα, ὡς ἀνελόντα τοίνυν καὶ τὸν Ἀβεννήρ , συγκαμόντα δὲ τῷ πατρὶ ἐν πολλοῖς πολέμοις καὶ κατορθώσαντα. ταῦτα προϊδὼν ὁ Δαβὶδ προλαβὼν διατάττει τῷ Σολομῶντι ποιῆσαι, ἀ καὶ ἀφ' ἔαυ τοῦ Σολομῶν πάντως ἐποίει, ἵν' ὅταν ἀναιρεθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ (τοὐτ ἐστι τοῦ Σολομῶντος) οἱ προειρημένοι, συγγνώμην σχῆ ὁ Σολομῶν ὡς πατρικὸν βούλημα πληρώσας καὶ οὐκ αὐτὸς ἀφ' ἔαυτοῦ κατ' αὐ τῶν κινηθείς. 20 Καὶ ἐπιστρέψας φησὶν ἐκοιμήθη. καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγ γελος κυρίου ἐκ δευτέρου καὶ ἥψατο αὐτοῦ . τάχα δυνάμεων σύμβολοι ἥσαν διακονουμένων προφήτῃ πρέπουσαν τροφήν, τῷ ἀνα χωροῦντι ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων καὶ ἀξίω τῆς ἀπὸ τῶν τοιούτων διδασκαλίας, ἵνα μετὰ ταῦτα ἀκοῦσαι δυνηθῆ ἀνάστηθι καὶ φάγε , καὶ εῦρῃ πρὸς κεφαλῆς ἀπόρρητα μυστήρια, ὧν ὀλυρίτης ἐγκρυφίας τύπος ἦν. οὐ καὶ δεύτερον

κατὰ τὴν τοῦ ἀγγέλου πρόσταξιν μεταλαμβάνει εἰπόντος· ἀνάστα, φάγε· ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός . «ἄρτους» μὲν οὖν «τὸ πρωΐ ἔφερον τῷ Ἡλίᾳ οἱ κόρακες» (ἀνὰ λόγον τοῖς λελαλημένοις ὑπὸ κυρίου πρὸς Μωσῆν, ἐν οἷς ἦν· «τὸ πρωΐ πλησθήσεσθε ἄρτων καὶ γνῶσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν»), «κρέα» δὲ «τὸ δείλης» (παραπλησίως· «τὸ πρὸς ἐσπέ ραν ἔδεσθε κρέα»). 21 Χριστοῦ Ἰησοῦ δύναμις ἄνδρας υἱοὺς ποιοῦσα. καὶ εἴ τίς ἐστιν ἀνὴρ δυνάμεως , ἐστὶν υἱὸς Χριστοῦ δηλαδή. ποτὲ δὲ υἱοὺς ποιεῖν αἱ ὑπὸ Χριστὸν δυνάμεις οὐ δύνανται· εἰ δὲ καὶ ποιοῦσιν, οὐκ ἄνδρας ποιοῦσιν ἀλλὰ νηπίους. 22 Σπάδοντες εὔνοοῦχοί εἰσι· λέγει δὲ τοῦτο περὶ τῶν τριῶν παίδων καὶ Δανιήλ, ὡς ἐκ τούτου τοῦ Ἐζεκίου ἥσαν. Διδάσκει καὶ διὰ ταύτης τῆς ὡδῆς τὸν προσερχόμενον θεῷ εἰς αὐτὸν μόνον ἔχειν τὰς ἐλπίδας καὶ εἰς αὐτὸν καυχᾶσθαι, μὴ μεγαλαυχεῖν ἀλλὰ ταπεινοφρονεῖν. καθότι πάντων ὡς θεὸς ἔχει τὴν γνῶσιν , ἀποδίδωσιν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ καὶ θανάτου καὶ ζωῆς δεσπόζει. παρακελεύεται δὲ γινώσκειν τὸν κύριον , δῆλον δὲ ὅτι διὰ τῶν ἀγαθῶν πράξεων, διὸ ἐπιφέρει τὸ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς . καθότι δίκαιος ἐστι κριτής πάσης τῆς γῆς , αὐτὸς ἰσχύς , αὐτὸς ὕψωσις , αὐτὸς κέρας σωτηρίας τῶν ἀγαπῶντων αὐτόν.